

Kvalitetsvurdering af Middelfart Museum

2018

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering	3
Fakta om Middelfart Museum	5
Kvalitetsvurderingens fokusområder	6
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse	6
Ressourcegrundlag	8
Forskning	11
Formidling	13
Samlingsvaretagelse	17
Museumslovens kapitel 8	21
Baggrund.....	23
1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Middelfart Museum	23
2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger	24

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering

Denne kvalitetsvurderingsrapport følger op på daværende Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering af Middelfart Museum i 2011. Rapporten gør status for udviklingen og kvaliteten af museets arbejde.

Det er Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Middelfart Museums opgavevaretagelse er meget tilfredsstillende.

Museet har fulgt tilfredsstillende op på langt hovedparten af de forhold, der blev påpeget ved kvalitetsvurderingen af museet i 2011. Gennem bevidst fokusering, prioritering og systematisk indsats har museet - på trods af et (fortsat) spinkelt ressourcegrundlag - formået at skabe en markant kvalitativ udvikling af den samlede virksomhed. Der er sket en væsentlig fokusering af museets ansvarsområde. Udvikling og fornyelse af museets formidling. Løbende og systematisk forskningsproduktion og publicering i fagfællebedømte medier nationalt og internationalt. Omfattende indsats med forbedring af bevaringsforhold. Hertil kommer en kompetencemæssig styrkelse af museets ledelse og personale. Der er sket forbedring af museets økonomiske grundlag og en markant stigning af antal brugere. Der er enkelte udeståender, herunder fortsat fornyelse af visse udstillinger og flytning af resterende (mindre) dele af samlingen til fællesmagasin, som museet har fokus på at få løst.

Museet arbejder målrettet med en fortsat kvalitativ udvikling af den samlede virksomhed, herunder en fortsat skærpelse af den faglige profil og udvikling af museets udstillinger. Arbejdet løftes strategisk sammen med en række samarbejdspartnere lokalt, nationalt og internationalt, hvilket samtidig er med til at optimere ressourceudnyttelsen. Museet arbejder tillige kontinuerligt på at udvikle nye måder til at få maksimalt udbytte af det nuværende spinkle ressourcegrundlag og samtidig øge ressourcegrundlaget med henblik på at skabe et mere solidt fundament for museets fortsatte udvikling, herunder særligt i forhold til økonomi, personaleressourcer og bygningsdrift.

Museet er en væsentlig aktør i – og har solid opbakning fra Middelfart Kommune. Det er afgørende for museets videre udvikling, at det gode samarbejde mellem kommune og museum fastholdes og fortsat udvikles.

Kvalitetsvurdering i 2011

Middelfart Museum blev kvalitetsvurderet af Kulturarvsstyrelsen i 2011. Det var styrelsens samlede vurdering, at museets opgavevaretagelse ikke var helt tilfredsstillende. Museet var udfordret af et spinkelt ressourcegrundlag både økonomisk og personalemæssigt, og museets emnemæssige fokus spændte vidt. Museet levede ikke i tilstrækkelig grad op til museumsfaglige stan-

darder i særligt forsknings- og bevaringsarbejdet. Det var styrelsens indtryk, at museet arbejdede målrettet på at skærpe den faglige profil og en professionel og kvalitativ udvikling af museet.

Styrelsen anbefalede bl.a.:

- at museet skærpede dets faglige profil
- at bestyrelsen løbende vurderede, hvilke kompetencer den skulle råde over for bedst muligt at kunne understøtte en professionel og kvalitativ udvikling af museet
- at museet arbejdede for at skabe et mere solidt fundament for museet, herunder særligt i forhold til økonomi, personaleressourcer og bygningsdrift
- at museet udarbejdede en fokuseret indsamlingspolitik og indhentede sit registrerings-efterslæb og indberetning til centralregistre
- at museet udarbejdede en prioriteret plan for samlingens bevaring; en forskningsstrategi og formidlingsstrategi for museets samlede ansvarsområde og undervisningstilbud, der var målrettet ungdomsuddannelserne
- at museet deltog i den nationale brugerundersøgelse med henblik på at tilvejebringe større viden om museets brugere, og disses ønsker og forventninger til museet.

Kvalitetsvurderingsrapporten fra 2011 kan læses her:

https://slks.dk/fileadmin/user_upload/o_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Kvalitetsvurderinger_2015/Kvalitetsvurderingsrapport_Middelfart_Museum.pdf

Der er siden denne kvalitetsvurdering sket en væsentlig udvikling i både de lovmæssige krav (ny museumslov fra 2012) og de kvalitative standarder for museernes virksomhed (bl.a. udredninger, strategier mv., der sætter mål for museernes faglige opgavevaretagelse, organisation og ledelse). Der er tale om krav og standarder om øget økonomisk og faglig bæredygtighed og professionalisering af den samlede museumsvirksomhed, som har ændret Slots- og Kulturstyrelsens grundlag for vurdering af museernes virksomhed. Styrelsens dokument "Krav og anbefalinger til statsanerkendte museer" afspejler disse ændringer.

Denne opfølgning på kvalitetsvurderingen i 2011 skal ses på baggrund heraf.

Fakta om Middelfart Museum

Middelfart Museum er et statsanerkendt kulturhistorisk museum med ansvar for nyere tids kulturhistorie i Middelfart Kommune. Inden for ansvarsområdet har museet særligt fokus på psykiatrichistorie. Den arkæologiske virksomhed i kommunen varetages af Odense Bys Museer.

Museet er en selvejende institution.

Middelfart Kommune er museets offentlige hovedtilskudsyder.

Museet blev oprettet i 1919 og statsanerkendt i 1962.

Museets arbejde understøttes af frivillige, svarende til ca. fire årsværk og af Middelfart Museumsforening, der har 207 medlemmer.

Museet har fem besøgssteder med udstillinger. På et af besøgsstederne indgår også et stads- og byarkiv. Museet råder over fem magasinlokaliteter, heraf plads i fællesmagasin.

Besøgsstederne er:

- Henner Friisers Hus
- Algade 8, inkl. Middelfart Stads- og Byarkiv
- Psykiatrisk Samling
- Jollehusene ved Gl. havn
- Udstilling om Lillebæltsbroen

Middelfart Byarkiv (lokalhistorisk arkiv) er en integreret del af museet, imens Middelfart Stadsarkiv (kommunearchiv) er et kommunalt ressortområde, som varetages af museet i henhold til en driftsaftale med Middelfart Kommune. Arkivet understøtter museets faglige arbejde, men arkivalierne er ikke en del af museets samling, og er dermed ikke omfattet af museumslovens bestemmelser. Stadsarkivet er et § 7 arkiv i henhold til arkivloven. Middelfart Byarkiv er et lokalhistorisk arkiv uden for lovgivning. Arkivernes opgavevaretagelse indgår ikke i kvalitetsvurderingen 2018.

Nøgletal for museet 2016

- Museets samlede omsætning var på 5,6 mio. kr.
- Museet rådede over fem fastansatte årsværk, heraf to videnskabelige årsværk og 0,81 i fleksjobs eller lignende ordninger.
- Museet havde 26.072 brugere.

Kvalitetsvurderingens fokusområder

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

I kvalitetsvurderingen i 2011 anbefalede styrelsen bl.a., at museet prioriterede udvikling af museets arbejdsgrundlag og emnemæssige fokus for at skærpe museets faglige profil i forhold til, hvad der var særegent for museets faglige og geografiske ansvarsområde, og at bestyrelsen løbende vurderede, hvilke kompetencer den skulle råde over for bedst muligt at kunne understøtte en professionel og kvalitativ udvikling af museet.

a. Arbejdsgrundlag

Kvalitetsvurderingen 2018:

- Som det eneste statsanerkendte museum i Danmark har Middelfart Museum psykiatrihistorie som særligt satsningsområde.
- Vedtægterne er sidst revideret i 2017. Det vedtægtsbestemte ansvarsområde er afgrænset overordnet i forhold til tid, emne og geografi og med særligt fokus på psykiatrihistorie. Vedtægterne afspejler gældende museumslov og driftstilskudslov.
- Museet har formuleret et strategisk grundlag for den samlede virksomhed i form af mission og vision samt udarbejdet strategi for den samlede virksomhed. Strategien udmøntes i en årlig handleplan, for at sikre dens realisering.
- Strategien evalueres hvert år gennem en dialog med og afrapportering af milepæle til museets bestyrelse, hvorefter de nødvendige justeringer gennemføres og handlingsplan for kommende år fastlægges.
- Der er ikke indgået formel driftsaftale mellem museet og kommunen. Begge parter finder, at der ikke er behov som følge af den løbende og tætte dialog og samarbejde.
- Middelfart Kommune er tilfreds med museet opgavevaretagelse. Samarbejdet fungerer godt, og kommunen holdes løbende orienteret om museets udvikling. Kommune og museum har en fælles udviklingsdagsorden, hvor kommunen bl.a. støtter op om museets planer om et nyt museum for psykiatri og historie, og indtænker museet (Jollehusene og marsvinejagt) i den videre udvikling af Naturpark Lillebælt. Kommunen forventer, at den eksisterende drift vil fortsætte som hidtil, og at museet vil udvikle sig løbende indenfor de givne rammer.

b. Organisation

Kvalitetsvurderingen 2018:

- Museets organisation er lille og ikke inddelt i særskilte afdelinger. Alle bidrager til den samlede virksomhed under ledelse af museets to museumsfaglige medarbejdere.
- Middelfart Byarkiv (lokalhistorisk arkiv) er en integreret del af museet, imens Middelfart Stadsarkiv (kommunearkiv) er et kommunalt ressortområde, som varetages af museet i henhold til en driftsaftale med Middelfart Kommune. Museet har ansat en museumsinspektør, der også varetager ledelsen af de to arkiver.

c. Ledelse

Kvalitetsvurderingen 2018:

- Museets bestyrelse består af syv medlemmer valgt for fire år. Fem medlemmer er udpeget af museumsforeningen og to medlemmer er udpeget af kommunen. Tre bestyrelsesmedlemmer er udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer. Museets vedtægter er ændret i 2017, så bestyrelsen kan udpege yderligere en til to medlemmer med en særlig faglig baggrund inden for områder, som museet arbejder på at udvikle. Disse medlemmer har stemmeret og vælges for et år ad gangen med mulighed for forlængelse. Der er p.t. to medlemmer, der er udpeget af bestyrelsen for et år, for at få særlige kompetencer i bestyrelsen inden for henholdsvis psykiatri og fondssøgning i forbindelse med projektet om et nyt psykiatrisk museum.
- Bestyrelsen vurderer løbende, hvilke kompetencer den skal råde over for bedst muligt at kunne understøtte en professionel og kvalitativ udvikling af museet. Bestyrelsen består af tre kvinder og seks mænd. Gennemsnitsalderen er 60 år.
- Middelfart Kommune udpeger med et strategisk sigte medlemmer til bestyrelser for kulturinstitutioner i kommunen, så de besidder relevante kompetencer for de pågældende institutioner, herunder til bestyrelsen for Middelfart Museum.
- Museumsforeningen gentænker for øjeblikket foreningens udpegning af medlemmer til museets bestyrelse for at sikre, at bestyrelsen råder over kompetencer, der kan understøtte en professionel og kvalitativ udvikling af museet.
- Bestyrelsen evaluerer årligt museets arbejdsgrundlag og fremdriften i strategi og planer samt eget arbejde og samarbejdet med museets direktør.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet målrettet har prioriteret arbejdet med udvikling af museets arbejdsgrundlag og emnemæssige fokus for at skærpe museets faglige profil i forhold til, hvad der er særegent for museets faglige og geografiske ansvarsområde.
- at bestyrelsens aktuelle kompetencesammensætning er relevant i forhold til museets drift og udvikling, og at såvel bestyrelse som kommune og museumsforening løbende har fokus på, hvilke kompetencer bestyrelsen skal råde over for bedst muligt at kunne understøtte en professionel og kvalitativ udvikling af museet.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har udarbejdet en overordnet strategi for den samlede virksomhed med mission og vision, og at strategien er udmøntet i årlig handleplan for at sikre dens realisering.
- at museets bestyrelse årligt følger op på museets arbejdsgrundlag, strategi, mål og planer.

- at museets vedtægter er opdaterede, herunder at ansvarsområdet er afgrænset overordnet i forhold til tid, emne og geografi og af de afspejler driftstilskudsloven og de seneste ændringer af museumsloven.
- at museet har et tæt og velfungerende samarbejde med Middelfart Kommune.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museets bestyrelse fortsat følger Kulturministeriets anbefalinger om god ledelse i forhold til bestyrelsessammensætningen for bedst muligt at understøtte en fortsat professionel og kvalitativ udvikling af museet og for at opnå en bestyrelsessammensætning, der afspejler mangfoldighed i relation til køns- og aldersrepræsentation.
- at museet fortsat arbejder løbende med indholdet i sin strategi- og handlingsplan, så den omfatter aktuelle målsætninger og inkluderer konkrete planer og tiltag for hele den faglige opgavevaretagelse, og kontinuerligt opdateres.
- at kommune og museum i fællesskab også fremover har fokus på at opretholde det gode og engagerede samarbejde om museets drift og udvikling.

Ressourcegrundlag

I kvalitetsvurdering 2011 anbefalede styrelsen bl.a.:

- at museet sikrede, at personalesammensætningen understøttede museets arbejde med de faglige, lovbestemte opgaver, herunder prioritering af videnskabeligt personale, der kunne bidrage til en professionel varetagelse og udvikling af museets opgaver.
- at museet arbejdede for at skabe et mere solidt fundament for museet, herunder særligt i forhold til økonomi, personaleressourcer og bygningsdrift.
- at museet på baggrund af en skærpet faglig profil tog stilling til, hvordan museets samlede bygningsmasse bedst understøttede museets videre udvikling, herunder de enkelte bygningers anvendelse og betydning for museets samlede opgavevaretagelse.

Kvalitetsvurderingen 2018:

a. Økonomi

Museets samlede indtægter i 2016 var på 5,6 mio. kr. Indtægterne fordeler sig således:

- Tilskud fra staten: 1,4 mio. kr.
- Tilskud fra kommune: 2,9 mio. kr.
- Tilskud fra regioner: 0,2 mio. kr.
- Tilskud fra off. virk.: 0,2 mio. kr.
- Ikke-offentlige tilskud: 0,5 mio. kr.
- Egenindtjening: 0,4 mio. kr.

Museets omsætning på ca. 5,5 mio. kr. – målt ved de samlede indtægter i 2016 – ligger i den nederste tredjedel af landets statsanerkendte museer. Omsætningen var på ca. 4,2 i 2010 og på hhv. ca. 6,6 mio. kr. og 4,9 mio. kr. i 2014 og 2015.

Udover det årlige kommunale driftstilskud understøtter kommunen museet ressourcemæssigt, herunder varetagelse af den udvendige vedligeholdelse af de kommunalt ejede bygninger og som led i den fælles udviklingsdagsorden. Kommunen støtter således bl.a. op om museets planer om et nyt museum for psykiatri og historie ved at stille bygning til rådighed og yde tilskud til en brugerundersøgelse samt ekstern udarbejdelse af en business case, inkl. beregning og visualisering af fordele og risici i forhold til omkostningerne ved det nye museum. Kommunen har tillige understøttet kompetenceudvikling af museets leder. Museet har derudover de seneste år tilvejebragt ekstern finansiering til større udviklingsprojekter ved museet, herunder bl.a. til museets psykiatrisatsning og reovering af og ny udstilling i Henner Friisers Hus.

b. Medarbejdere

- I 2016 rådede museet over fem fastansatte årsværk. Heraf var to videnskabelige årsværk, hvoraf en havde en ph.d.-grad. Af de fastansatte årsværk er 0,81 ansat i fleksjobs eller lignende ordninger. Derudover rådede museet i 2016 over projektansat årsværk med ph.d.-grad. Museet havde ingen medarbejdere på ph.d. niveau i 2010.
- I 2016 udførte frivillige arbejde, der svarer til fire årsværk. I 2010 var det tilsvarende tal 1,5 årsværk. Museet har formuleret klare regler og retningslinjer for frivillighedsarbejdet, og der indgås en skriftlig samarbejdsaftale med hver enkelt frivillig, der er tilknyttet museet. De frivillige yder en indsats som kustoder, registratorer eller i en af de syv forskellige frivilligrupper, som beskæftiger sig med et bestemt lokal- eller kulturhistorisk tema. Mange er ifølge museet specialister inden for deres felt og besidder faglig viden og et lokalkendskab, som understøtter museets arbejde.
- Museets arbejde understøttes derudover af Middelfart Museumsforening, der i 2016 havde 207 medlemmer. I 2010 havde foreningen 120 medlemmer.

c. Bygninger

- Museet har fem udstillingssteder. Algade 8 er ejet af museet. Henner Friisers Hus er ejet af Middelfart Museumsforening. Jollehusene er ejet af Lillebæltsværftet. Psykiatrisk Samlings lokaler i det tidligere Psykiatrisk Hospital tilhører Middelfart Kommune. Udstillingslokale i besøgscenter ved Lillebæltsbroen er ligeledes ejet af kommunen. Museet har vedligeholdelsesforpligtelsen på Henner Friisers Hus og Algade 8. Kommunen har den udvendige vedligeholdelsesforpligtelse for de kommunalt ejede bygninger. Algade 8 rummer udover udstillingslokale og museets administration også byarkiv samt læsesal og kontorplads for stadsarkivet.

- Museet råder over fem magasinlokaliteter, hvoraf to er under afvikling.
- Museet arbejder kontinuerligt på at skabe et mere solidt fundament for museet, særligt i forhold til økonomi, personaleressourcer og bygningsdrift. Det har været museets strategi at koncentrere museets aktiviteter i færre bygninger og dermed nedbringe museets udgifter på sigt. Museet har siden 2013 samlet kontorer, by- og stadsarkiv, særudstillingslokale, museumsbutik og cafe i Algade 8 .
- Fra 2012 til 2016 har museet arbejdet på at lukke lejede lokaler og magasiner, der ikke lever op til gældende bevaringsstandarder og overflyttet genstande til fællesmagasinet i Vejle.
- I 2016 udgjorde museets udgifter til bygningsdrift og -vedligehold 33 % af museets samlede udgifter. I 2010 var det tilsvarende tal på 14 %. Museet oplyser, at omorganiseringen har betydet, at museet i årene 2013-17 har haft forøgede udgifter til bygningsdrift i form af bl.a. istandsættelse og nyindretning samt etablering af flugtveje og handicapadgang for at leve op til de gældende regler. Museet har tilvejebragt supplerende kommunale tilskud og anden ekstern finansiering hertil. Omorganiseringen har nedbragt driftsudgifter til husleje, varme m.m. Museets bygninger fremstår velholdte.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har forbedret sit økonomiske driftsgrundlag, at Middelfart Kommune – udover sit driftstilskud – i stort omfang understøtter museets drift og udvikling, og at museet har tilvejebragt ekstern finansiering til sine udviklingsprojekter.
- at museet kontinuerligt arbejder for at skabe et mere solidt ressourcefundament for museet, herunder, at museet på baggrund af en skærpet faglig profil har taget stilling til, hvordan museets samlede bygningsmasse bedst understøtter museets videre udvikling, og har omorganiseret funktioner og faciliteter, så museet har kunnet opsigte lejemål og dermed nedbringe udgifter til husleje, varme mm.
- at museets arbejde understøttes af et stort og stigende antal medlemmer i museumsforeningen og frivillige, der organiseres af museet med fastsatte retningslinjer og udgør en væsentlig ressource for museet.

Det er tilfredsstillende:

- at der er sket en kompetencemæssig styrkelse af det faglige personale.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fortsat arbejder for at nedbringe udgifter til bygningsdrift og generelt at skabe et mere solidt fundament for museet, herunder særligt i forhold til økonomi, personaleressourcer og bygningsdrift. Der synes at være et potentiale for øget forretningsudvikling med henblik på øget egenindtjening.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

I 2011 anbefalede styrelsen, at museet på baggrund af en skærpet faglig profil udarbejdede en forskningsstrategi for museets samlede ansvarsområde, der kunne bidrage til en mere tydelig forskningsprofil for museet. Strategien skulle omfatte en plan for, hvorledes museet ville afsætte de nødvendige ressourcer til forskning, og hvordan museet ville indgå i relevante faglige miljøer og samarbejder med andre museer og vidensinstitutioner om varetagelse af forskningsopgaven.

Kvalitetsvurderingen 2018:

- Som det eneste danske statsanerkendte museum har Middelfart Museum psykiatrihistorie som særligt satsningsområde. Museets forskning og undersøgelser har derfor været fokuseret på det psykiatrihistoriske område i de senere år.
- Museet har i 2015-16 projektansat forsker med ph.d. grad, dels til forskningsprojekt om psykiske krigsskader og dels til at udvikle forskningscenter for psykiatrihistorie. De to projekter opnåede støtte fra henholdsvis Kulturministeriets Forskningsudvalg og Slots- og Kulturstyrelsen. Det er museets målsætning at etablere en permanent løsning for udvikling af forskning indenfor det psykiatrihistoriske område. Centeret skal kombinere forskning og moderne museumsformidling, der samtidig kan danne afsæt for overvejelser om psykiatrien i dag.
- Museet har fra 2016 fastansat forsker i en delt stilling på Middelfart Museum og Middelfart Stadsarkiv, der varetager forskningsprojekter om Middelfarts historie.
- Museet har indsendt en oversigt over sine forskningspublikationer for perioden 2014-17.
- I perioden har museet produceret syv forskningsarbejder indenfor museets ansvarsområde. Heraf er seks eksternt fagfællebedømte forskningsarbejder, som er publicerede i differentierede typer af publikationer og i relevante medier nationalt og internationalt.
- Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer, forskningsinstitutioner og universiteter i Danmark og internationalt.
- Museet har en nedskrevet strategi for den samlede forskningsindsats. Strategien omfatter mål for forskningens kvalitet, organisering, publicering, formidling, samarbejder, forskningstid, ressourceanvendelse samt kvalitetssikring og evaluering. Strategien er udmøntet i forskningsprojekter og -handleplaner for årene 2013-20.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet - i forhold til sit ressourcegrundlag - løbende producerer forskning efter det almenes forskningsbegreb inden for museets ansvarsområde, at museets forskning publiceres i differentierede typer af publikationer og i relevante faglige medier nationalt og internationalt, og at museet tilvejebringer supplerende statslige tilskud og anden ekstern finansiering af sine forskningstiltag.
- at museet indgår i, og har udbygget relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer, vidensinstitutioner og forskere nationalt og internationalt med henblik på udvikling og formidling af forskningsindsatsen, herunder arbejder på etablering af et forskningscenter for psykiatrihistorie.

Det er tilfredsstillende:

- at museet på baggrund af en skærpet faglig profil har udarbejdet en forskningsstrategi for museets samlede ansvarsområde, der har bidraget til en mere tydelig forskningsprofil for museet, og at strategien er udmøntet i forskningsprojekter og -handleplaner for de enkelte år.
- at museet systematisk evaluerer sin forskningsindsats.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fastholder og videreudvikler sin forskningsindsats, og fortsat prioriterer at afsætte nødvendige ressourcer til forskning.
- at museet fortsat har fokus på at publicere sin forskning i forskellige typer af publikationer og i fagfællebedømte medier nationalt og internationalt, så resultaterne af forskningen også fremover videndeles med andre museer, forskere, fagfolk og publikum.

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

I kvalitetsvurderingen 2011 blev museet rost for at arbejde differentieret med sin formidling, herunder særligt med brugerinvolvering, og at museet indgik i relevante netværk og samarbejder om udvikling af sin formidling, og formåede at skabe projekter af høj kvalitet og international bevågenhed. Styrelsen anbefalede imidlertid, at museet på baggrund af en skærpet faglig profil udarbejdede en strategi for museets samlede formidlingsindsats inden for sit ansvarsområde; udarbejdede undervisningstilbud, der var målrettet ungdomsuddannelserne; og deltog i den nationale brugerundersøgelse med henblik på at tilvejebringe større viden om museets brugere, og disses ønsker og forventninger til museet.

Kvalitetsvurderingen 2018:

a. Formidling

- Museet har skærpet sin faglige profil og målrettet formidlingen i strategi, udstillingsplaner og -aktiviteter. Museet har fortsat en omfattende og differentieret formidlingsvirksomhed målrettet forskellige brugergrupper.
- Museets formidling tager afsæt i fem besøgssteder. Formidlingen sker gennem udstillinger, events, aktivitetsdage, byvandring, formidling i landskabet, undervisning, omvisninger, levendegørelse, foredrag, infofoldere, publikationer og via hjemmeside, apps, sociale medier mv.
- Formidlingen varierer i kvalitet fra traditionelt opbygget udstilling i Jollehusene, hvor der er sket sparsom fornyelse siden etablering, over eksperimenterende udstilling på Psykiatrisk Samling fra 2009 med lydværket "Hører du stemmer", til ny udstilling om Lillebæltsbroen etableret i 2015 i nyt besøgscenter ved oplevelsesparken Bridgewalking Lillebælt ejet og drevet af Middelfart Kommune og helt nyudviklet permanent udstilling i Henner Friisers Hus (åbnet i 2015/2017) med brug af nye medier kombineret med lyd og sanseeffekter udviklet på baggrund af museets brugerinddragende projekt "Åbent Hus". Udstillingen udgør tillige et afsæt til museets øvrige formidlingsaktiviteter/-steder. Hertil kommer, skiftende særudstillinger i nyindrettet lokale i Algade 8.
- Museet arbejder på at nyudvikle Psykiatrisk Samling og skabe en ny form for museum, hvor tidligere tiders opfattelse og behandling af psykisk sygdom kobles med nutidig psykiatri for at skabe viden, dialog og nedbryde tabuer om psykisk sygdom. Det nye museum tænkes etableret i en patientbygning inkl. tunnelsystemet under det tidligere sindssygehospital i Middelfart. Der er udarbejdet visions- og skitsemateriale med bygge- og driftsbudget for projektet. Finansiering af projektet udestår. Projektet er blandt kommunens satsninger, som indtil

videre har understøttet med at stille bygninger til rådighed samt finansieret brugerundersøgelse og udarbejdelse af business case inkl. beregning og visualisering af fordele og risici i forhold til omkostningerne ved det nye museum.

- Museet har tillige planer om udvikling af formidlingen om marsvinejagt med afsæt i Jolleshusene. Udviklingen skal sammentænkes med kommunens videre planer for udvikling af den nyåbnede (marts 2018) Naturpark Lillebælt. Der er indtil videre af Naturparken sket mindre tiltag i form af etablering af bl.a. lyttepost, hvor brugerne kan lytte til marsvin i Lillebælt og få oplysninger om marsvin og marsvinejagt i Lillebælt. Derudover er der et aktivt værft med arbejdende værksteder. Museet vurderer, at der er god sammenhæng og potentiale i projektet i forhold til museets øvrige aktiviteter og faglige fokus.
- Museet arbejder til stadighed på en kvalitativ udvikling af formidlingen med særlig fokus på eksperimenterende brug af formidlingsmediet, brugerinddragelse og tilgængelighed.
- Museet deltog desuden i større samarbejder som bl.a. formidling af Historier om Danmark som led i Slots- og Kulturstyrelsens og DR's projekt Danmarkshistorier i 2017, hvor museet fik midler til at lave film sammen med dokumentarist Michael Madsen og gymnasieelever, som interviewede de ældre på det lokale plejehjem om deres liv.
- Der er som følge af ressourcemangel begrænset åbningstid på Psykiatrisk Samling (tre timer hver tirsdag, torsdag og første søndag i måneden).
- Museet havde i 2016 to særudstillinger og gennemførte 130 arrangementer på museet og 30 arrangementer uden for museet.
- Museets frivillige understøtter og bidrager i væsentligt omfang til museets formidlingsaktiviteter.
- Museets web oplyser grundigt om museets formidling, herunder et omfattende digitalt undervisningsmateriale, henvisninger til andre relevante digitale vidensplatforme og praktiske forhold for besøgende. Der er ikke interaktive elementer på hjemmesiden.
- Museet har en nedskrevet strategi for den samlede formidlingsindsats og prioriteret udstillingsplan for årene 2013-20.

b. Undervisning

- Museet har udviklet sine undervisningstilbud/skoletjeneste kvalitativt og professionelt. Museet deltager bl.a. i "Kultur på kanten", der er et samarbejdsprojekt mellem Forsorgsmuseet ved Svendborg Museum, Psykiatrisk Samling ved Middelfart Museum og Arresten ved Øhavsmuseet Faaborg om udvikling af undervisningsforløb til ungdomsuddannelser om et liv "på kanten" såvel historisk som aktuelt.
- Museet har skriftlige aftaler med undervisningssektoren og har et stort udvalg af undervisningstilbud og -materialer tilpasset læreplaner og trinmål til både dagtilbud, grundskole og ungdomsuddannelser.

- I 2016 deltog 56 grundskoleklasser, 24 klasser fra ungdomsuddannelserne og 9 hold fra andre uddannelser i museets undervisningsaktiviteter. 10 hold fra daginstitutioner har deltaget i museets formidlingsaktiviteter.
- Museet har ingen fastansatte medarbejdere med en kompetencegivende uddannelse inden for formidling eller undervisning.

c. Museets brugere

- Ifølge Danske Museer i Tal var der i 2010 i alt 8.118 brugere på museet. I 2016 var der i alt 26.072 brugere. Der var 21.540 besøg på museets hjemmeside. En stor del af stigningen skyldes museets strategiske valg ved at nedlægge udstilling om Den Gamle Lillebæltsbro i centrum af Middelfart og i stedet etablere ny udstilling i tilknytning til det nyetablerede Bridgewalking ved den gamle bro. Bridgewalking skønner, at fire ud af 20 besøgende til Bridgewalking besøger museets bro-udstilling.
- Der er stor variation i antal brugere ved de enkelte besøgssteder fra 2.235 brugere i Henner Friisers Hus til 9.919 brugere i Algade 8 (opgørelse 2016).
- Museet deltog kun i begrænset omfang i den nationale brugerundersøgelse i 2016-17. Museet har således ikke indsamlet tilstrækkeligt med besvarelser til at generere en rapport med valide data. Museet har fra 2018 iværksat nyt tiltag for at sikre nødvendig indsamling af besvarelser.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet i forhold til sit ressourcegrundlag driver en omfattende og differentieret formidlingsvirksomhed inden for det samlede ansvarsområde med brug af varierede og eksperimenterende formidlingsformer målrettet forskellige målgrupper, og konsekvent benytter brugerinddragelse i udviklingen heraf.
- at museet har oplevet så stor en vækst i antal brugere. Der er potentiale for at øge antal brugere yderligere.
- at museet har undervisningstilbud, som er udviklet i samarbejde med undervisningssektoren og andre museer, og som er tilpasset læreplaner og trinmål og benyttes i stort omfang.
- at museet udvikler sin formidlingsvirksomhed og udnytter sine ressourcer bedst muligt ved at indgå i lokale, nationale og internationale samarbejder på tværs af fagområder og sektorer.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en nedskrevet strategi for sin formidling som udmøntes i årlige handlingsplaner.
- at museet systematisk bruger frivillige som en aktiv ressource i museets formidlingsindsats.

- at museet løbende arbejder på opdatering og fornyelse af sine udstillinger og formidlingstiltag.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet kun i begrænset omfang deltog i den nationale brugerundersøgelse i 2016-17. Styrelsen noterer sig, at museet har iværksat tiltag med henblik på fuld deltagelse fra 2018.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fastholder sit høje og differentierede aktivitetsniveau på formidlingsområdet og fortsat videndeler sine erfaringer med andre museer.
 - at museet fastholder ambitionen og arbejdet med at komme i mål med udvikling af henholdsvis det nye psykiatrimuseum og formidling af marsvinejagt som del af Naturpark Lillebælt.
 - at museet prioriterer og har fokus på at deltage i den nationale brugerundersøgelse i 2018 og fremover, og på baggrund af øget viden om brugerne fortsat arbejder for at øge besøgstallet.
-

Samlingsvaretagelse

a. Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

I 2011 anbefalede styrelsen, at museet med udgangspunkt i en skærpet faglig profil udarbejdede en indsamlingspolitik, der understøtter museets praksis med en aktiv, restriktiv og fagligt reflekteret indsamling, der udspringer af museets forskning, og at museet udarbejdede skriftlige retningslinjer for modtagelse af genstande.

Kvalitetsvurderingen 2018:

- Museets samling omfatter ca. 13.225 inventarnumre.
- Museet har med støtte fra Region Syddanmark gjort en stor indsats med at (ind)samle alle psykiatrisamlinger fra regionen.
- Museet har en nedskrevet politik og retningslinjer for sin indsamling, der sikrer en restriktiv, men aktiv og fagligt reflekteret praksis knyttet til museets forskning og formidling. Der er udformet en indkomstseddel, herunder med indkomstkittering til giver med nødvendige oplysninger.
- Museet koordinerer sin indsamling med andre museer, og indgår i faglige netværk og samarbejder om indsamling og udviklingen heraf, herunder bl.a. i regi af puljesamarbejder.
- I 2016 blev der optaget 10 genstande i samlingen. Alle genstande var indsamlet i relation til museets forskning.

b. Registrering & Indberetning

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KiD). Registreringen skal ske efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af data nationalt og internationalt.

I 2011 anbefalede styrelsen, at museet prioriterede at afsætte nødvendige ressourcer til at indhente sit registreringsefterslæb, herunder særligt indberetningen til styrelsens centralregistre i overensstemmelse med den aftalte handlingsplan.

Kvalitetsvurderingen 2018:

- I 2010 var kun 8 % af museets samling indberettet til de centrale registre. I 2016 var 92 % af museets samling fuldt registreret og 96,5 % heraf indberettet til centralregisteret, "Museernes Samlinger".

- Museet har retningslinjer for sit registreringsarbejde, og dokumenterer museets registreringspraksis og -historik.
- Museet råder over personale med relevant registreringskompetence, der også indgår i relevant fagligt netværk om samlingsarbejdet.

c. Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

I 2011 anbefalede styrelsen, at museet gennemgik hele sin samling med henblik på at fokusere samlingen på de dele, der har forsknings- og formidlingsmæssig værdi i forhold til ansvarsområdet og en skærpet faglig profil. Derudover, at museet med udgangspunkt i Bevaringscenterets rapport og anbefalinger udarbejdede en prioriteret plan for samlingens bevaring, herunder såvel den præventive som den udbedrende bevaringsindsats.

Kvalitetsvurderingen 2018:

- Det fremgår af den eksterne konserveringsfaglige vurdering foretaget af Konserveringscentret i Vejle som led i kvalitetsvurderingen, at museet overordnet set arbejder målrettet med bevaringsopgaven, herunder at forbedre magasinforholdene for museets samlinger. Det er tydeligt, at museet inden for de givne rammer, gør hvad de kan og iværksætter nødvendige tiltag.
- Alle udstillede genstande er i god bevaringstilstand, og museet arbejder bevidst med bevaring for øje. Der er dog visse mindre udfordringer vedr. klima, belysning og sikring. Der anbefales bl.a. justeringer, systematisk datalogning, årsmålinger samt opsætning af alarmanlæg.
- Der er i perioden 2011-16 afviklet fire magasiner, og genstande er overflyttet til fællesmagasinet i Vejle. Museet råder i dag over fem magasinlokalteter, der kan inddeles i dårlige, mellemgode og gode magasiner, herunder plads i fællesmagasinet i Vejle med optimale bevaringsforhold. Museet har fortsat et antal mindre magasiner (tre), hvor der i rapporten særligt peges på udfordringer. De dårlige magasiner forventes afviklet i 2019-20.
- Hovedparten af museets samling (ca. 80 %) er placeret i enten udstillinger eller på fællesmagasinet i Vejle. 10 % af samlingen er placeret i et magasin med acceptable bevaringsforhold, hvor museet har gennemført forbedringstiltag og løbende holder opsyn. Yderligere ca. 10 % af samlingen (i dårlige magasiner) er under gennemgang med henblik på enten flytning til bedre magasiner eller udskillelse.

- Det anbefales i Konserveringscenterets rapport at øge hastigheden for afvikling af dårlige magasiner og flytning af genstande. Derudover anbefales installation af dataloggere for luftfugtighed og temperatur.
 - Museet oplyser, at der som led i projektet med det nye psykiatrimuseum forventes oprettet et magasin, der kan rumme psykiatrisamlingen
 - Museets strategi rummer mål og handlingsplan for bevaringsarbejdet. Museet har ikke en prioriteret bevaringsplan for den samlede bevaringsindsats. Denne forventes udarbejdet i samarbejde med Konserveringscenteret i Vejle i løbet af 2018.
 - Museet har i 2016 indberettet, at 86 % af samlingen er i hhv. formidlingseget (64 %) og stabiliseret (22 %) tilstand, og at 14 % er i hhv. behandlingskrævende (7 %) og svært skadet (7 %) tilstand.
 - Museet har opsat tyverialarmer og brandalarmer med automatisk signaloverførsel. Anlæggene dækker ikke hele samlingen. Museet fører regelmæssigt tilsyn med udstyr til brandbekæmpelse. Museet har ikke en værdiredningsplan.
 - Museet har skriftlige retningslinjer for opsyn i udstillingerne og for data-sikkerhed.
-

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet i forhold til sit ressourcegrundlag har indhentet sit registrerings- og indberetningsefterslæb og nu er ajour med arbejdet, og at museet har prioriteret og gjort en markant indsats for at forbedre bevaringsforholdene, herunder afviklet dårlige magasiner, iværksat systematisk gennemgang af samlingen og nødvendige forbedringstiltag i både magasiner og udstillinger.

Det er tilfredsstillende:

- at over 80 % af museets samling er i hhv. formidlingseget og stabiliseret tilstand, at museet arbejder målrettet med forbedring af bevaringsforhold, og at museet forventer at være i mål med afvikling af dårlige magasiner indenfor godt to år.
- at museet har strategi og handlingsplan for samlingsarbejdet og retningslinjer for indsamling og registrering, der sikrer en aktiv, restriktiv og fagligt reflekteret praksis.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har udarbejdet en prioriteret plan for den samlede bevaringsindsats, herunder såvel den præventive som den udbedrende bevaringsindsats samt en værdiredningsplan.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fortsat prioriterer at afsætte nødvendige ressourcer til bevaringsopgaven med henblik på at komme i mål med afviklingen af de mindre magasiner hurtigst muligt.
 - at museet fortsætter den systematiske gennemgang af museets samling med henblik på udskillelse og/eller kassation og flytning af genstande til fællesmagasinet i Vejle.
 - at museet med afsæt i den konserveringsfaglige vurdering iværksætter nødvendige tiltag for forbedring af bevaringsforhold i magasiner og udstillinger.
 - at museet prioriterer at få udarbejdet en prioriteret plan for den samlede bevaringsindsats i samarbejde med Konserveringscenteret i Vejle samt en værdiredningsplan.
-

Museumslovens kapitel 8

De statsanerkendte kulturhistoriske museer skal gennem samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne arbejde for, at væsentlige bevaringsværdier sikres for eftertiden.

I kvalitetsvurderingen i 2011 anbefalede styrelsen, at museet fortsat udviklede sin rolle som aktør i den kommunale planlægning og udvikling, herunder prioriterede sin indsats i forhold til udviklingsfasen i kommunernes plan- og udviklingsarbejde, med henblik på at opnå den størst mulige effekt.

Kvalitetsvurderingen 2018:

- Middelfart Museum varetager opgaver i henhold til museumslovens kapitel 8 inden for nyere tids kulturhistorie i Middelfart Kommune.
- Museet har et godt og formaliseret samarbejde med planforvaltningen i kommunen med løbende dialog og årlige møder. Museet oplever at blive inddraget tidligt i planarbejdet, og oplever, at museets viden bliver anerkendt og brugt. Museets høringssvar bliver fulgt. Kommunen har etableret et databasesystem over SAVE-værdier med henblik på at lette og udvikle arbejdsgange, som museet bidrager til.
- Museet har sammen med Odense Bys Museer oprettet netværk for de fynske museer for at udveksle erfaringer og udvikle arbejdet med kap. 8 området.
- Museet har udviklet samarbejdet med lokalarkiverne i kommunen, så de deltager aktivt bl.a. i at gennemse bygnings-sager for deres områder og fotoregistrere bygninger ved ombygning og nedrivning. Museet har tillige sammen med lokale kræfter etableret en bygningskulturel arbejdsgruppe som skal bidrage med bygningskulturelle registreringsopgaver.
- Museets arbejde med museumslovens kapitel 8 har ikke en klar sammenhæng til museets overordnede strategi.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har et godt og formaliseret samarbejde med planmyndighederne.
- at museet har etableret relevante netværk og samarbejder med andre museer, lokalarkiver mv. om varetagelse og udvikling af kap. 8 arbejdet.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet arbejde med forvaltning af den fysiske kulturarv ikke indgår i museets strategi for den samlede virksomhed.

Styrelsen anbefaler:

- at museet fortsat udvikler sin rolle som aktør i den kommunale planlægning og udvikling, og indarbejder museets kapitel 8 arbejde i sin strategi.

Baggrund

1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Middelfart Museum

Kvalitetsvurderingsbesøget fandt sted d. 19. april 2018

Tilstede var:

Fra museet:

- Bestyrelsesformand Karen Jensen
- Museumsleder Maiken Nørup
- Forvalter Niclas Helsing (under besigtigelsen af magasiner og udstillinger)

Fra Middelfart Kommune:

- Børne- og Ungedirektør Jan Henriksen
- Bestyrelsesmedlem for Middelfart Museum og byrådsmedlem for Middelfart Kommune
Jens Backer Mogensen

Fra Slots- og Kulturstyrelsen:

- Chefkonsulent Kathrine Lehmann
- Specialkonsulent Lise-Lotte Bjerre

I forbindelse med besøget blev museets udstillinger, magasiner, administrationslokaler mv. besigtiget.

2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kvalitetsvurderinger er en del af Slots- og Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Slots- og Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste tolv år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer bl.a. sig om:

- Udredningen om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)
- Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)
- Forskningsstrategi for Kulturministeriets område (Kulturministeriet, 2009)
- Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)
- Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2009-2014)
- God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)
- Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)
- Kulturministeriets digitaliseringsstrategi 2012 – 2015 (Kulturministeriet, 2012)
- Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside: www.slks.dk under museer/museumsvirksomhed/kvalitetsvurdering

Kvalitetsvurderingen indeholder Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger af og anbefalinger til museets drift og fortsatte udvikling. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskudsydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Slots- og Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer består af to dele: For det første museernes indberetninger til Slots- og Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, årsberetning, oversigt over forskningspublikationer samt museets indberetning til Slots- og Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". For det andet et kvalitetsvurderingsmøde på museet, hvor museets bestyrelse og hovedtilskudsyder, der ofte er museets hjemkommune, deltager.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed i forhold til fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger og anbefalinger samles i en rapport, der sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Slots- og Kulturstyrelsens anbefalinger. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

Et år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Slots- og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre skriftligt for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.